

Registration No:

LX – 2025

Subject
Code

09

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes]

[Total No. of Questions : 44]

[Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. '**A**' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory**.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART– A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत।

(10 × 1 = 10)

1) प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान् इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्।

अ) भास्करः।

आ) भार्गवः।

इ) भरद्वाजः।

ई) भरतः।

2) परदुःखेन के अत्यन्तदुःखिनः भवन्ति ?

अ) साधवः।

आ) भीरवः।

इ) मूर्खाः।

ई) गुरवः।

- 3) राजकुमारः वणिजः कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे।
 अ) ब्राह्मविवाहविधिना। आ) दैवविवाहविधिना।
 इ) आसुरविवाहविधिना। ई) गान्धर्वविवाहविधिना।
- 4) 'विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्' इति का वदति ?
 अ) गौतमी। आ) शकुन्तला।
 इ) अनसूया। ई) मेनका।
- 5) बालिकायाः हस्तात् रोटिकाम् आकृष्य कः अधावत् ?
 अ) अरण्यमार्जालः। आ) वानरः।
 इ) पक्षिराजः। ई) सर्पः।
- 6) महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति ?
 अ) स्नानगृहम्। आ) मन्दाकिनीम्।
 इ) अच्छोदसरः। ई) मानससरः।
- 7) तरुणः शान्त्यै सुन्दरस्य श्राद्धकर्मणे कति रुप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः।
 अ) चतुः शतम्। आ) त्रिशतम्।
 इ) द्विशतम्। ई) शतम्।
- 8) कर्णस्य रक्षाकवचं किम् ?
 अ) कुण्डलम्। आ) गुरोः अनुग्रहः।
 इ) वज्रकवचम्। ई) युद्धकवचम्।
- 9) सत्पुरुषव्रते इदं सत्पुरुषलक्षणं वर्तते।
 अ) दुर्जनसङ्गः। आ) परहास्यम्।
 इ) सनूता वाक्। ई) परपीडनम्।
- 10) कृष्णशास्त्रिणाम् अध्यापकेषु एकस्य नाम लिखत।
 अ) बि. एम्. श्री। आ) शिवरामकारन्तः।
 इ) बेन्द्रे। ई) डि. वि. जि।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

- 11) (i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।
 (ii) यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि _____ प्रतनुवन्ति।
 (iii) त्वम् आत्मनः _____ कुरु।
 (iv) सुचरित नन्दिनः तपस्विनः देवं _____ आगताः।
 (v) भागवतः अशेषत्रिभुवनसुन्दरं _____ आसीत्।
 (सभाजयितुम्, हिमवत्, समीहितम्, ग्लानिं, रूपम्, प्रतिदिनम्)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

- 12) क ख
 अ) ऊर्ध्वस्यदीपिका i) दुष्यन्तः।
 आ) पौरवः ii) सरस्वत्याः।
 इ) सिसीदिया iii) पापम्।
 ई) विलासमिव iv) मञ्जूषा।
 उ) किल्बिषम् v) राणाहमीरः।
 vi) वृक्षः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 13) भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।
 14) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?
 15) राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का ?

- 16) भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत् ?
- 17) सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान् ?
- 18) नरविग्रहाः देवाः के ?
- 19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 20) मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया।
- 21) अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।
- 22) उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी।
- 23) कुत्रापि गत्वा धनं संग्रहिष्यामि।
- 24) मम जीवनं सार्थकं भवेत्।
- 25) किं माम् अन्यथा सम्भावयसि ?
- 26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव)

(2 × 3 = 6)

- 27) ज्ञेयं तद्भारतं वर्षं सर्वकर्मफलप्रदम्।
अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद॥
- 28) प्रातर्बुध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः।
ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः॥
- 29) कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्॥
- 30) धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः।
विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतवर्षं कथं वर्णितम् इति पाठानुसारं विवृणुत।
- 32) विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत।
- 33) प्रव्रजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत।
- 34) 'शून्या मेऽङ्गुलिः' पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्व वाक्यैः कुरुत।
- 35) अनुरागोदयः इति पाठानुसारं पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।
- 36) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी इति विवृणुत।
- 37) कर्णशापप्रसङ्गद्वारा विधिविलसितम् इति शीर्षिकां समर्थयत।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

(3 × 3 = 9)

- 38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)
 - द्वीपोऽयम्।
 - एकैकम्।
 - तथेति।
 - क्षितिपः + तथा।
 - सिंहवत् + च।
- 39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)
 - राजपुत्रः।
 - कामक्रोधौ।
 - अनवश्यकम्।
 - अभिज्ञायते अनेन इति।
 - अहनि अहनि।

40) ಪದಪರಿಚಯಂ ಕುರುತ | (ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ)

ಸ್ನಾತುಮ್ |

ಪತित್ವಾ |

ಸ್ಮೃತಮ್ |

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ |

ನಿಂದಂತಿ |

41) ಪ್ರಯೋಗಂ ಪರಿವರ್ತಯತ |

ಅ. ದೇವಾಃ ಜನ್ಮ ಇಚ್ಛಂತಿ |

ಅಥವಾ

ಆ. ತ್ವಯಾ ಕಿಮೇತತ್ ಆಚರಿತಮ್ |

42) ಅಲङ್ಕಾರಂ ಸಲಕ್ಷಣಂ ನಿರ್ದಿಶತ |

ಅ. ರತೇಃ ಬಾಷ್ಪಬಿಂದುಭಿಃ ಆರಚಿತಾಮಿವ ಸ್ಫಟಿಕಾಕ್ಷಮಾಲಿಕಾಮ್ |

ಅಥವಾ

ಆ. ಬಕವತ್ ಅರ್ಥಾನ್ ಚಿಂತಯೇತ್ |

IX. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವದತ |

(1 × 5 = 5)

43) ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4 × 1 = 4)

44. परिसर संरक्षणम् आद्यं कर्तव्यम् इति भारतीयाः मन्यन्ते स्म। सूर्ये, वृक्षे, जले, वायौ, भूमौ च देवमपश्यन् ते। परिसर-प्रदूषणं नाशो वा पापमिति ते पर्यगणयन्। सस्यानां प्राणीनां च रक्षणं तेषां उपयुक्ततां च सम्यक् ज्ञात्वा एव ते व्यवहारं अकुर्वन्। अत एव ते 'पञ्चाग्नारोपी नरकं न याति' इति घोषितवन्तः। वापीकूपतटाकानां निर्माणे ते महत्त्वं दत्तवन्तः। अन्तर्जलसमतलं रक्षितुं शासनान्यपि रचितवन्तः।

प्रश्नाः

- i) परिसर संरक्षणम् आद्यं कर्तव्यं इति के मन्यन्ते स्म ?
- ii) किं पापमिति ते पर्यगणयन् ?
- iii) ते किमिति घोषितवन्तः ?
- iv) केषां निर्माणे ते महत्त्वं दत्तवन्तः ?
